

עניני שבועות - שיעור 235

I. אפיית מזונות חלבי בתנור בשרי שאינו בן יומו (שו"ע יו"ד ס"ז - ח)

עיין באג"מ (ח - מ' וס' וזי"ד ג - סימן י) דאין להתיר לבשל תבשיל בשר ותבשיל חלב מגולין אף בזה אחר זה לזמן מרובה אם הזיע המחבת משניהם וכדיעבד כיון שהוא ספק אם הזיע כלל אין לאסור אם היה אחר המעל"ע דהבליעה היא נו"ט לפגם ועל הבעין יש ספק ספיקא להתירא שמא לא היה זיעה כלל ואף אם היה זיעה שמא נפלו רק טפות שאיכא ששים נגדם ועוד באוכלין יבשים ממש אין מזיעים וברור שהוא מותר ולמעשה בודאי הזיעו יש להחמיר אבל בסתמא אין לחוש לשמא הזיעו בדברים יבשים ומותר בזה אחר זה וצ"ע (ועיין בכדי השלחן ס"ז בכיורים 214 - 211)

II. להעמיד ענפי אילן בבית הכנסת ובבתים

(א) **עיין ברמ"א** (ת"ד - ג) שכתב שנוהגים לשטוח עשבים בבתי הכנסת ובבתים בחג השבועות זכר לשמחת מתן תורה הטעם לזה כדי להזכיר מה ששנינו בראש השנה (ט"ז - ש) שבחג השבועות נידונים על פירות האילן (מג"א א עט)

(ב) **החיי אדם** (כלל קל"ח - י"ג) כתב שהגר"א ביטל מנהג זה לפי שעכשיו חוק העמים להעמיד ענפי אילנות בחג שלהם ובחקותיהם לא תלכו (מעשה רב ק"ה)

(ג) **יש אומרים** דהאיסור של חקות העמים הוא בדבר שנהגו לשם פריצות או דבר שהיא חוק ואין טעם בדבר דאיכא למיחש ביה משום דרכי האמורי אמנם דבר שנהגו לתועלת וטעם מותר (רמ"א יו"ד קע"ח - ח) והגר"א (עט) חולק על הרמ"א דאפילו בלא פריצות ודבר של טעם שייך האיסור

(ד) **עיין בדעת תורה** (ת"ד - ג) שפסק כהרמ"א וכהמג"א אמנם האג"מ (יו"ד ד - י"ח - ה) כתב עליו שדבריו אינם כלום והכריע כהגר"א וכ"כ הערוך השלחן כהגר"א ועבד כמר עבד ועבד כמר עבד

III. **מי שאינו בטוח שלא יטרד בתפילתו** מוטב שישן קצת או ישכב כל הלילה ולא יקרא ק"ש ותפילה כשהוא מנמנם (מבקשי תורה בשם פלא יועץ קפ"ה) וכף החיים (סק"ח)

IV. **ברכת התורה למי שניעור כל הלילה** לשיטת המג"א והמ"ב (מ"ז - סק"ח) שאין לברך בעצמו כשניעור כל הלילה (כהרא"ש ולא כר"ת) יש שני עצות שיוכל לברך בעצמו (ע) אם ישן בעיו"ט ביום שינת קבע (דהיינו לכל הפחות חצי שעה ועל מטתו) דשינה זו מחייבתו למחרת משיאיר היום לברך אף שהיה נער כל הלילה (רעק"א על המג"א סימן מ"ז - סק"ז) מדין ממנ"פ דלר"ת היום גורם לברך ולהרא"ש השינה ביום הקודם גורם הברכה (ב) יכוון בברכת התורה ביום שלפניו שמתכוון שלא לפטור רק עד יום המחרת ואז יכול למחרת לברך לכו"ע (פסקי תשובות ת"ד - ו)

V. **ניעור כל הלילה והולך לישון קודם התפלות** יאמר קריאת שמע אבל יברך ברכת התורה אחר שיקום דכיון שאנו חוששין לכתחלה לדעת הרא"ש והטור שהרי מה"ט כתבו דאם אפשר לשמוע הברכה מאחר עדיף טפי והוא לצאת ידי שיטת הרא"ש א"כ מה"ט עדיף טפי לומר ברכה"ת לאחר השינה דבזה יצא גם דעת הרא"ש וגם עדיף

טפי להמתין עם ברכה"ת עד אחר הנץ החמה משום דבלא שינה עיקר מצוה של ברכה"ת אינו אלא לאחר הנה"ח (שו"ת מהרש"ג ח - ס"ז)

VI. מי שהולך לישן אחר עלות השחר אפילו שינת קבע אינו אומר ברכת המפיל (בה"ל רל"ט ד"ה סמוך) ויש אומרים שאין אומרים ברכת המפיל בשם ומלכות כשהולכים לישן אחר חצות הלילה וכן המנהג אצל המקובלים (כף החיים רל"ט - סק"ח) ויש חולקים (שע"ת ע"ס)

VII. ברכת התורה even though he didn't say עלות השחר Continue learning after

עיין בשו"ת מהרש"ג (ח - ס"ז) שיש להתיר כמו שאר ברכות השחר אחר עשייתן כמו מלביש ערומים אחר לבישת בגדים או שעשה לי כל צרכי אחר לבישת מנעלים

VIII. בענין אמירת סדר הלימוד הנקבע בתיקון ליל שבועות

עיין בשו"ת יחיה דעת (ג - ל"ז) דמקורו מזהר הקודש ומכתבי האר"י ז"ל דטוב לקבוע לימוד זה ברבים כי כל ביה עשרה שכינתא שריא עליהם אולם השבות יעקב כתב דכל אחד ואחד לומד כחפצו ביחידות כי עיקר התיקון שבועות לא נתקן אלא לעמי הארץ איברא מנהג הגר"א מוילנא ללמוד התיקון שבועות ועיין שם במעשה שהיה בבית המדרש של הגר"א בהמגיד מדובנא ולמעשה כבר אמרו חז"ל שאין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ (עבודה זרה י"ט.) מ"מ לא ישנה מנהג המקום כמו שאמרו חז"ל לא מקרא בין השונים משנה ולא שונה משנה בין הקרואים מקרא כללו של דבר אל ישנה אדם ממנהג הבריות והנעורים כל הלילה ועוסקים בתורה מוכטח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק ובענין חינוך הבנים הכל תלוי ברצונו וחריפתו ובריאתו והבית יוסף למד גם בליל ב' וגם הנשים יכולין לימוד תנ"ך (כה"ח אות ס)

IX. לענין הדלקת הנרות לנשים בליל שבועות אם צריך דוקא בלילה משום תמימות

(א) עיין בספר פסקי תשובות (ת"ז - ז) דאפילו לנשים אלו שמדליקות בכל יו"ט מבעוד יום מ"מ בליל שבועות ידליקו אחר צאת הכוכבים כי כיון שנהגו הנשים לברך שהחיינו בשעת הדלקת נרות הרי הן מקבלות קדושת עיצומו של יום וכקידוש הוא (לוח ארץ ישראל להגרי"מ טיקווינסקי)

(ב) הדלקת נרות בשאר יום טוב תלוי במחלוקת הראשונים שיטת בעל המאור והמאירי (ע"ג כ"ג.) דס"ל שידליקו בלילה ושיטת הרמב"ם (ל - ה) שידליקו מבעו"י ואולי משום דגם ביו"ט שני מותר להדליק נרות סמוך לחשיכה משום שיש בו הנאה וטעם המאירי שלא יטעו להדליק ביו"ט שני מבעו"י או כדי לציין שעיקר הדלקת הנר הוא משום סעודה

X. מאכלי חלב בשבועות

(א) עיין בספר ארחות רבינו (ז - זף ק"ח) שאכל בליל שבועות סעודה חלבית ובבקר סעודה בשרית אמנם בשע"ת (תק"ט) כתב דיש חיוב בשר גם בלילה

(ב) האג"מ (ח - ק"ס) כתב דמה שאין המנהג דוקא לאכול חלב ובשר בסעודה אחת כמו שכתב הרמ"א (ת"ז - ג) הוא משום דיש לחוש שלפעמים ישכחו ויאכלו הבשר תחלה לכן יותר טוב לנהוג לברך אחר אכילת החלב ואחר כך לאכול בשר והרמ"א כתב דהמנהג ביום ראשון לאכול מאכלי חלב משמע דוקא סעודת יום ראשון ולא שאר סעודות יו"ט